

5. Op tienjarige leeftijd en met alle spanning van het oorlogsgeweld zocht Hans Beks troost bij een varken, dat in een hok achter in de tuin stond. Een steun en toeverlaat voor Hans. Totdat het noodlot toesloeg en het varken geslacht moest worden. Het verdriet bij die tragedie beschrijft Hans in onderstaand verhaal.

Salomo

September 1944.

Ruim vier jaar oorlog.

Nederland verarmde, er kwam gebrek aan alles.

De bevolking knoopte de eindjes aan elkaar.

Kleding, stook in de winter, brood op de plank, het was niet vanzelfsprekend.

Vooral de burger miste veel.

Wie, net als wij, een hof had en een boer kende, mocht van geluk spreken.

Bij een kennis kocht vader graan en aardappelen en in onze tuin teelden we groenten.

Melk haalde we bij een andere boer en voor ons vlees hielden we heimelijk een varken.

Een Yorkshire met spitse oortjes en pretoogjes.

Een opgeruimd dier.

Trouw en aanhankelijk.

Voor mij een echte vriend, net zo als “Beertje” onze hond. Lief vond ik hem en vooral ‘wijs’, al lachte ons gezin als ik dat hardop beweerde.

‘Hij is zo wijs als Salomo’s kat’, schertste vader dan.

Een misplaatst grapje vond ik het.

Voor mij was ie schrander en met die zekerheid mocht pa niet spotten.

Ik verzon daarom een list en nam revanche. Ik bakte hem een koekje van eigen deeg en noemde hem voortaan Salomo.

Als ik in de schop kwam, knorde Salomo en stak hij zijn snuit door de opening tussen de voederbak en het schot erboven. Hij draaide zijn kop een halve slag en probeerde een glimp van mij op te vangen.

Hij knorde dan opnieuw en gooide zijn voorpoten op de bovenkant van het schot en hij stak zijn nek uit.

Ik krabde dan over zijn kop en lijf tot de rillingen over zijn rug liepen.

Hij genoot ervan, knorde weer en raakte in aandrift mijn wang.

Een kus, een blijk van genegenheid zonder twijfel!

Ja, want vrienden waren we, voor het leven aan elkaar verknocht.

Lief en leed, al mijn gevoelens deelden ik met hem, zittend in zijn hok op de rand van de voederbak.

Hij sloot behoedzaam de ogen en luisterde met mijn armen om zijn hals en mijn wang tegen zijn lijf.

Hij knorde instemmend of schudde nee met zijn kop met klapperende oren.

Alles verstond hij en geen dag verstreek zonder ons onderonsje.

Ik de babbelaar, hij de stille vennoot, mijn therapeut in oorlogstijd.

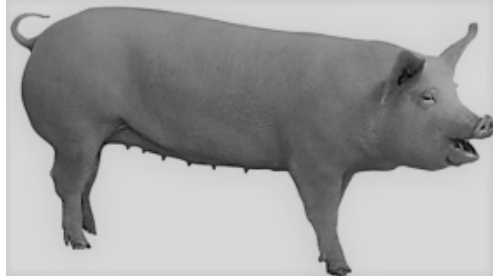
Een bijzonder dier was hij, met toch ook de geaardheid van zijn soortgenoten, hij at en sliep en maakte van vers stro mest.

De oorlog kende Salomo slechts op afstand.

Buiten mijn verhalen om was hij daar geen getuige van.

Lange tijd tenminste niet, want op 17 september keerde het tij.

De Tommy's en de Amerikanen landden op de Sonse heide en een dag later maakten zij een einde aan zijn vredig bestaan.

Salomo, een vriend voor het leven

Ons gezin en vele anderen moesten evacueren.

“Befehl van de Ortskommandant”.

Een met de hand geschreven stuk.

De bewoners van de Heistraat, Molenstraat en Kanaalstraat, alsook de kanaalzijde van Den Heuvel, Koestraat, Markt en Rijkessluisstraat, moesten hun woningen ontruimen.

Met enkel wat kleren, een pot en een pan verkasten we op 18 september naar Van Hooff aan de Oude Grintweg.

Huis en haard bleven achter, Salomo inclusief.

Ons honk bleef gelukkig bereikbaar; vader kon Salomo een keer per dag verzorgen.

Hij alleen.

‘Het is te gevaarlijk’, vond moeder als ik bedelde om mee te mogen.

Twaalf dagen pendelde vader op en neer en inmiddels rukten de geallieerden op.

Rond Best werd zwaar gevochten, het front lag, bij wijze van spreken, in de achtertuin.

De Duitsers ontruimden het hele centrum en een gedeelte van het buitengebied.

Het gevechtsterrein werd tot achter Van Hooff uitgebreid.

Een voor onbevoegden ontoegankelijk gebied werd het. Elke bewoner moest het verlaten.

Voor de tweede maal verwisselden we van erf en ditmaal belandden we in Oisterwijk.

Voor Salomo viel toen het doek.

Hij raakte thuis geïsoleerd en zou verhongeren; hij moest dus mee, levend of dood.

Mijn ouders kozen voor de dood.

Mijn argumenten voor het leven ten spijt kozen zij voor de dood met het mes.

Twee oktober in de late avond loodsten vader en broer Peter Salomo naar zijn dodencel bij Van Hooff.

Drie oktober in de vroege morgen dreven Peter, vader en Cor en pa Van Overbeek hem uit zijn hok naar het volle licht.

Hij knipperde met zijn ogen en keek verwonderd rond.

Hij knorde, zag mij, wilde naar mij toe rennen, maar kreeg geen kans.

De krachtpatsers hielden hem tegen en dreven hem hardhandig verderop naar Jan van Hooff, die met een mes, een platte houten bak en nog ander gereedschap voor de slacht stond te wachten. Salomo rook onheil en zette aan om te vluchten. De vier grepen hem snel ieder bij een poot, kwakten hem om en sleepten hem onder luid geschreeuw naar Jan.

Liggend op zijn rug drukten ze zijn poten op de bodem van de bak, Salomo kon geen kanten uit.

Het mes flitste. Jan stak het lemmet tot het heft in Salomo's hals. Hij wilde de slagader treffen maar miste.

Door pijn en angst overmand verdubbelde Salomo zijn kracht, rukte zich los en rende luid jankend weg.

Het bloed gutste uit zijn wond, hij begon te wankelen en sloeg tegen de grond.

Ik rende naar hem toe en aaide over zijn kop.

Hij keek me aan en kreunde, hief zijn kop op en raakte bewusteloos in mijn handen.
Jan van Hooff kwam achter me aan gerend.
Hij duwde me opzij en sneed Salomo's hals voor driekwart open.

het einde van Salomo

Met golven stroomde het bloed over de stenen.
De twee pa's sleepten hem terug naar de houten bak.
Moeder goot warm water over zijn lijf en Jan en Cor
krabden de haren van zijn huid.
Met een haakje trokken ze de nagels van zijn tenen.
Cor sneed de onderbuik open en haalde de pezerik
eruit.
Vanuit de bak legden ze samen Salomo op een ernaast
gelegen ladder.
Ze bonden de achterpoten vast en zetten de trap
overeind.
Cor sneed de buik in de lengte open, haalde de
ingewanden eruit en hakte de ribben los.
Hij spleet de kop doormidden en klapte zijn lijf open.
Met emmers water spoelde hij het binnenste schoon.
"Een pracht schilderij", meende vader Van Hooff en
keek naar ons, maar niemand viel hem bij.
Voor één nacht gold het bakhuis als sterfhuis.
Cor kortte hem in de vroege morgen.
Zijn snuit, zijn staart, zijn hart, de ribben, de hammen,
het spek, alles verdween gezouten in een kuip. Moeder spreidde er een laken over. Het
smetteloos wit kleurde langzaam rood.
"Vier, vijf weken kunnen we er mee toe", hoorde ik ze plannen.
Peter en vader hesen de tobbe op een hoogkar.
"Ju" commandeerde Jan.
Zijn paard trok aan.
Ik staarde hem na.
Koud zweet parelde op mijn voorhoofd.
Moeder zag het.
"Salomo zou niet anders gewild hebben", troostte ze beschaamd, "we moeten eten".
De kar zwenkte en reed de zandweg op.
Wij volgden zonder één woord.
De wielen ratelden in het karspoor en joegen het zand op, het hulde mijn gemoed in
wolken en gaf me de kans om te janken.